

Retningslinje for KLP som ansvarlig investor

6. desember 2024

Retningslinje for KLP som ansvarlig investor

Godkjent av: Styret i KLP

Dato for styrevedtak: 6.12.2024

Innholdsansvarlig: Direktør bærekraft

Gjeldende fra: 6.12.2024

Versjon: 11

Innhold

1.	Formål	2
2.	Prinsipper for kapitalforvaltningen	2
3.	Eierprinsipper	2
4.	Forankring	2
5.	Virkeområde	3
6.	Roller og ansvar	3
7.	Virkemidler	3
8.	Ekstern kapitalforvaltning	5
9.	Rapportering	5
10.	Henvisning til andre relevante dokumenter	6
11.	Vedlikehold	6

1. Formål

Retningslinjens formål er å beskrive KLPs tilnærming som ansvarlig investor og eier. Målet er å levere konkurransedyktig avkastning over tid og å bidra til en bærekraftig utvikling i tråd med FNs bærekraftsmål.

2. Prinsipper for kapitalforvaltningen

For å støtte opp om målet har KLP fastsatt følgende generelle prinsipper for kapitalforvaltningsstrategien:

- Et langsiktig investeringsperspektiv
- Bredt sammensatte porteføljer
- Stor grad av effisiente markeder og fokus på kostnadseffektiv forvaltning
- Risikostyring tilpasset selskapets regulatoriske rammer og økonomiske forpliktelser
- Ansvarlige og bærekraftige investeringer

Derfor er det viktig for KLP å være en ansvarlig investor og eier

Arbeidet med ansvarlighet og bærekraft i investeringsvirksomheten støtter opp om KLPs overordnede mål ved å (i) søke å fremme en langsiktig verdiskaping i våre investeringer og selskapene vi investerer i, og (ii) å redusere bærekraftsrisiko¹ i de globale kapitalmarkedene.

Gitt KLPs langsiktige investeringsperspektiv, må investeringer og underliggende selskapers virksomhet være tuftet på en ansvarlig og bærekraftig verdiskaping. Videre er KLPs avkastning og risiko avhengig av effektive og velfungerende markeder. Det er i KLPs interesse at bærekraftsrisiko i markedene reduseres, og at institusjoner og samfunnsstrukturer som ligger til grunn for stabile markeder fremmer en bærekraftig utvikling.

I tillegg til en finansiell egeninteresse, har KLP også et ansvar for den direkte og indirekte påvirkning på samfunnet som vår virksomhet måtte ha.

3. Eierprinsipper

KLP utøver sitt eierskap i tråd med kjerneverdiene **åpen, tydelig, ansvarlig** og **engasjert**:

Vi er **åpen** om vår adferd og væremåte.

Vi er **tydelig** som eier og vi opptrer forutsigbart.

Vi er **ansvarlig** og bevisst vårt samfunnsansvar.

Vi er **engasjert** i selskapene vi investerer i og i utviklingen av institusjoner og samfunnsstrukturer som setter rammen for våre investeringer.

4. Forankring

KLP har forpliktet seg til *FNs Global Compact* og *The Principles for Responsible Investments (PRI)*.

¹ *Bærekraftsrisiko* er en faktisk eller en mulig innvirkning på investeringens verdi som følge av miljømessige, sosiale eller styringsrelaterte forhold. *Bærekraftsfaktorer* er ulike miljømessige, sosiale og styringsrelaterte forhold som kan påvirkes positivt eller negativt av et selskaps aktivitet.

KLPs arbeid er forankret i internasjonalt anerkjente mål og normer. Disse inkluderer:

- Internasjonale konvensjoner og prinsipper som FNs Global Compact er basert på:
 - FNs verdenserklæring om menneskerettigheter
 - ILOs kjernekonvensjoner
 - Rio-erklæringen om miljø og utvikling
 - FN-konvensjonen mot korrupsjon
- FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter
- Globale klima- og naturmål fremforhandlet under FNs klimakonvensjon og konvensjonen for biologisk mangfold
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
- OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og andre relevante normer for eierstyring og selskapsledelse, inkludert Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES)

5. Virkeområde

Retningslinjen setter rammene for KLPs kapitalforvaltningsstrategi og gjelder samtlige investeringer. Retningslinjen blir operasjonalisert i hver aktivaklasse på en hensiktsmessig måte.

6. Roller og ansvar

Styret har ansvar for de overordnede føringer for KLPs investeringer og vedtar denne retningslinjen. Administrasjonen har ansvar for en hensiktsmessig oppfølging og organisering for å forvalte retningslinjen.

7. Virkemidler

KLP benytter fire virkemidler for å være en ansvarlig investor og eier:

7.1 Integrering

KLP integrerer bærekraftsfaktorer og bærekraftsrisiko i sine investeringsanalyser og beslutningsprosesser.

7.2 Eierskapsutøvelse

KLP er en aktiv eier som, i tråd med eierprinsippene, bruker sitt eierskap til å påvirke selskaper, bransjer og markeder til bærekraftig verdiskapning. Vi uttrykker våre eierforventninger om en bærekraftig verdiskapning, forankret i normene som nevnt i denne retningslinjen. Våre prioriteringer og strategi for eierskapsutøvelsen, er basert på en vurdering av hvordan og på hvilke områder den kan ha størst effekt.

Aktuelle virkemidler for eierskapsutøvelsen er:

- a) Dialog med selskapets styre og ledelse
- b) Stemmegivning og fremme av aksjonærforslag på generalforsamlinger
- c) Deltakelse i selskapsorganer
- d) Fremme bransje- og markedsstandarder

Når det gjelder punkt a), b) og d) jobber KLP både bilateralt og i samarbeid med andre investorer.

7.3 Ekskludering

KLP ekskluderer selskaper som knyttes til grove og/eller systematiske brudd på allment aksepterte normer for forretningsadferd fra KLPs investeringer. Ekskluderingskriteriene er som hovedregel forankret i de normer som nevnt over. Ekskluderingsbeslutninger er basert på grundige vurderinger forankret i denne retningslinjen.

Adferdsbaserte ekskluderingskriterier

KLP ekskluderer selskaper fra investeringene der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- a) grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, de verste former for barnearbeid og andre grove eller systematiske brudd på arbeidstakerrettigheter;
- b) alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner;
- c) salg av våpen til stater i) i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene, eller ii) som er omfattet av ordningen for statsobligasjonsunntaket omtalt i mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland;
- d) alvorlig miljøskade;
- e) handlinger eller unnlatelser som på et aggregert selskapsnivå i uakseptabel grad fører til utslipp av klimagasser;
- f) grov korrupsjon;
- g) andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer;
- h) andre særlig grove brudd på forretningsetiske prinsipper.

Produktbaserte ekskluderingskriterier

KLP er ikke investert i selskaper som:

- Utvikler eller produserer våpen eller sentrale komponenter til våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper, herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon
- Har kull- eller oljesandbasert virksomhet (oljesandutvinning, utvinning av kull til energiformål (termisk kull) eller kullbasert kraftproduksjon) som tilsvarer 5 prosent eller mer av inntektene, en kullkraftkapasitet på over 10 000 megawatt, eller utvinning av over 20 millioner tonn termisk kull per år. I vurderingen skal det legges vekt på framoverskuende vurderinger, herunder bygging av ny kapasitet og planer som vil redusere kullbasert andel eller øke andelen fornybare energikilder
- Produserer tobakk eller cannabis til rusformål
- Har mer enn 5 prosent av inntjeningen knyttet til produksjon av alkohol
- Har mer enn 5 prosent av inntjeningen fra aktivitet knyttet til pengespill eller pornografi

Aktsomhetsbaserte uttrekk

KLP gjør aktsomhetsvurderinger i investeringene. KLP kan beslutte aktsomhetsbaserte uttrekk av selskaper dersom det foreligger en uakseptabel risiko for å medvirke til brudd på KLPs retningslinje basert på en kombinasjon av land-, bransje- og selskapsrisiko.

Ekskludering foretatt av Statens pensjonsfond utland

KLP følger som regel ekskluderingsbeslutninger besluttet av Statens pensjonsfond utland.

Statsobligasjoner

KLP investerer ikke i obligasjoner utstedt av stater der staten eller myndighetspersoner er underlagt økonomiske sanksjoner av FN eller Norge.

KLP investerer ikke i obligasjoner utstedt av de lavest rangerte statene på Verdensbankens Worldwide Governance Indicators.

Å ekskludere en statsobligasjon fra investeringsuniverset innebærer normalt ikke ekskludering av andre former for investeringer i den samme staten.

Sanksjoner

KLP etterlever sanksjons- og frysbestemmelser implementert i norsk rett, og overvåker investeringene mot relevante sanksjonslister, herunder sanksjonslister fra FN og EU. Det kan imidlertid være andre grunner til at KLP velger å etterleve ytterligere sanksjonsregelverk i tillegg til det norske for å ivareta sine forpliktelser overfor kunder og begrense risikoen for tap.

7.4 Investeringer i bærekraftig utvikling

KLP har konkrete målsetninger og investeringsmandater knyttet til finansiering av løsninger for et mer bærekraftig samfunn. Prioriterte investeringsområder er:

- Klima- og naturløsninger
- Kommersialisering av forskning og utvikling
- Utviklingsinvesteringer – en dedikert portefølje hvor formålet, i tillegg til finansiell avkastning, er å bidra til FNs bærekraftsmål. Porteføljen kan ha en noe høyere risiko enn det som normalt legges til grunn for KLPs investeringer

8. Ekstern kapitalforvaltning

KLP forvalter i hovedsak kapitalen internt, men benytter seg også av eksterne kapitalforvaltere. I disse tilfellene, (i) vurderer KLP eksterne forvalteres arbeid med integrering av bærekraftsrisiko og -faktorer i forbindelse med forvalterutvelgelse. KLP (ii) inkorporerer denne retningslinjen i mandater og forvaltningsavtaler, og (iii) følger opp eksterne forvalteres etterlevelse av denne retningslinjen under investeringsperioden.

Eksterne forvaltere skal, så langt det lar seg gjøre, etterleve KLPs ekskluderingskriterier og normalt følge KLPs ekskluderingsliste.

9. Rapportering

Åpenhet er et sentralt prinsipp i operasjonaliseringen av retningslinjen.

KLP offentliggjør blant annet hvilke selskaper som er ekskludert, og vurderingene som ligger til grunn. KLP utviser også åpenhet om eierskapsaktiviteter og offentliggjør sine stemmegivningsbeslutninger.

KLP rapporterer eksternt i tråd med gjeldende lovkrav og beste praksis for bærekraftsrapportering i finansbransjen.

10. Henvisning til andre relevante dokumenter

- Konsernstrategi
- Kapitalforvaltningsstrategi, med tilhørende klimastrategi
- KLPs eierforventninger
- KLPs og KLP-fondenes retningslinjer for stemmegivning
- Retningslinjer for etikk for ansatte i KLP
- Retningslinje for etterlevelse av hvitvaskings- og sanksjonsregelverket i KLP-konsernet

11. Vedlikehold

Retningslinjen vedtas av styret og revideres ved behov.